

faae Lovsform, og jeg kan ikke i mindste Maade indsee, hvad der skulde være i Veien for at gjøre det. Naar det ærede Medlem tror, at dette Lovforslag, hvis det skulde blive til Lov, vilde bringe Rigsdagen Utat fra Husmændene, saa tager det ærede Medlem fuldstændig feil. Det skulde ogsaa være mærkeligt, at de i det andet Thing sidde og forhandle et Lovforslag, som de tro, er i Husmændenes Fæder, mens det i Virkeligheden vilde bringe dem Utat fra Husmændenes Side. Nei, det vil vi se sig, at hvis Lovforslaget gennemføres, vil det indbringe rig Tak fra hele Husmandstanden, der er stillet under disse Forhold.

Finder der da en saa overordentlig Indgriben Sted ved dette Lovforslag, gaar man da Gierens Ret for nær? Lad os se lidt næriere herpaa. Veieren faar efter Lovforslaget Erstatning, naar han gjør Forbedring enten efter kontraktmæssigt Paalæg, eller naar han har erhvervet Gierens skriftlige Anerkjendelse eller endelig ogsaa efter Synsforretning. Med Hensyn til de to første Punkter kan der ikke siges Noget, thi hvis Forbedringen ikke er nødvendig, vil Gieren ikke samstemme deri. Af de Forbedringer, som gjøres efter Synsforretning, kunde nogle vel siges at være Forbedringer, som gjøres fuldstændig „in's Blaue“, og som ikke ere nødvendige; men saa maa de Herrer huske paa, at denne Synsforretning vil blive ledet af 2 Skjønsmænd, hvor Amtmanden vælger Opmanden, og kunne vistnok gaa ud fra, at i den Henseende vil Amtmanden ikke vælge en Opmand, som handler modsat Gierens Interesse eller gaar dem paa tværs. Seg kan ikke indsee, at der efter § 3 vil ske Noget, som kunde stæde Gieren. De Forholdsregler, der ere truffene, ere saaledes, at Veieren ikke vil indlade sig paa Forbedringer, uden at de ere haardt nødvendige, og vi maa ogsaa huske paa, at naar vedkommende Veier har siddet der f. Ex. 10 Aar eller 30 Aar, eller opfiger Veitemaalet, taber han Erstatningsretten. Han vil dog ikke foretage disse Forbedringer, uden naar de ere høist nødvendige, man kan ikke her siige, at han paa den Maade skærer en bred Rem af Gierens Ryg, det er ikke alene i Husmandens Interesse. Hvad § 4 angaar, kunne vi dog Allesammen være enige om, at Veitemaal af Jordblodder, som ere indgaaede

med et halvt Aars Opfigelse, aldrig kunne være saa betryggende for Jordens gode Drift som længere Veitemaal paa 10 à 12 Aar, saaledes som her er foreslaaet, og det er det Samme, som f. Ex. Høiremindretallet i det andet Thing har foreslaaet. Jeg maa maasse erindre om, hvad Høiremindretallet i Folkethinget har foreslaaet i Samlingen 1886—87. Da sagde man, at det ikke var ubilligt, at man gif til længere Veitemaal. I Samlingen 1888—89 blev det sagt, at det var fuldstændig rigtigt, at der ydedes Erstatning, men paa den anden Side frasalldt man saa det tidligere vedtagne længere Veitemaal; maatte til næste Aar Høiremindretallet i det andet Thing baade vil gaa med til Erstatningsretten og til det længere Veitemaal. Da vi havde Sagen til Behandling her i Thinget i sidste Samling, fremkom der et Endringsforslag fra det ærede 8de kongevalgte Medlem (Kjosnørn) ikke med Hensyn til Veitemaalet, men angaaende Ret for Veieren til at faae Erstatning for Forbedringer, gjorde efter Paabud af Gieren. Der er talt meget om, at ved Lovforslaget sker et Indgreb i Eiendomsretten, at der sker et Brud paa Kontraktfriheden. Ja, det er, ligesom man tager det, men i saa Tilfælde er der mange Love, som baade komme Eiendomsretten og Kontraktfriheden paa tværs. Lad os nu f. Ex. se paa de Love, som der har været talt om paa dette Omraade. Der er nu f. Ex. Loven af 27de Mai 1848 — ja det var nu, før vi fik Grundloven — men lad os se paa Loven af 19de Febr. 1861. Maa jeg spørge, om det, der med Hensyn til Erstatningsreglerne og Erstatningsretten for Fæstegaardsmændene gjordes gjældende, ikke aktuelt kan gjælde her for Fæstehusmændenes Vedkommende. Det forekommer mig, at naar Fæstegaardsmændene kunde faae Retten, uden at der derved skete Indgreb i Eiendomsretten, maa Fæstehusmændene ogsaa kunne faae den. Jeg har ikke havt Leilighed til i mit hjem at kunne læse Forhandlingerne om Loven af 19de Februar 1861, men jeg er overbevist om, at lignende Udtalelser, som nu ere fremkomne fra det ærede 12te kongevalgte Medlem (Steffensen) ogsaa ere fremkomne ved denne Leilighed. Der er vel ogsaa ved denne Leilighed blevet talt paa samme Maade, om, hvilken Stæde det vilde være for Fæstegaardsmændene, og hvilket Indgreb i Eiendoms-